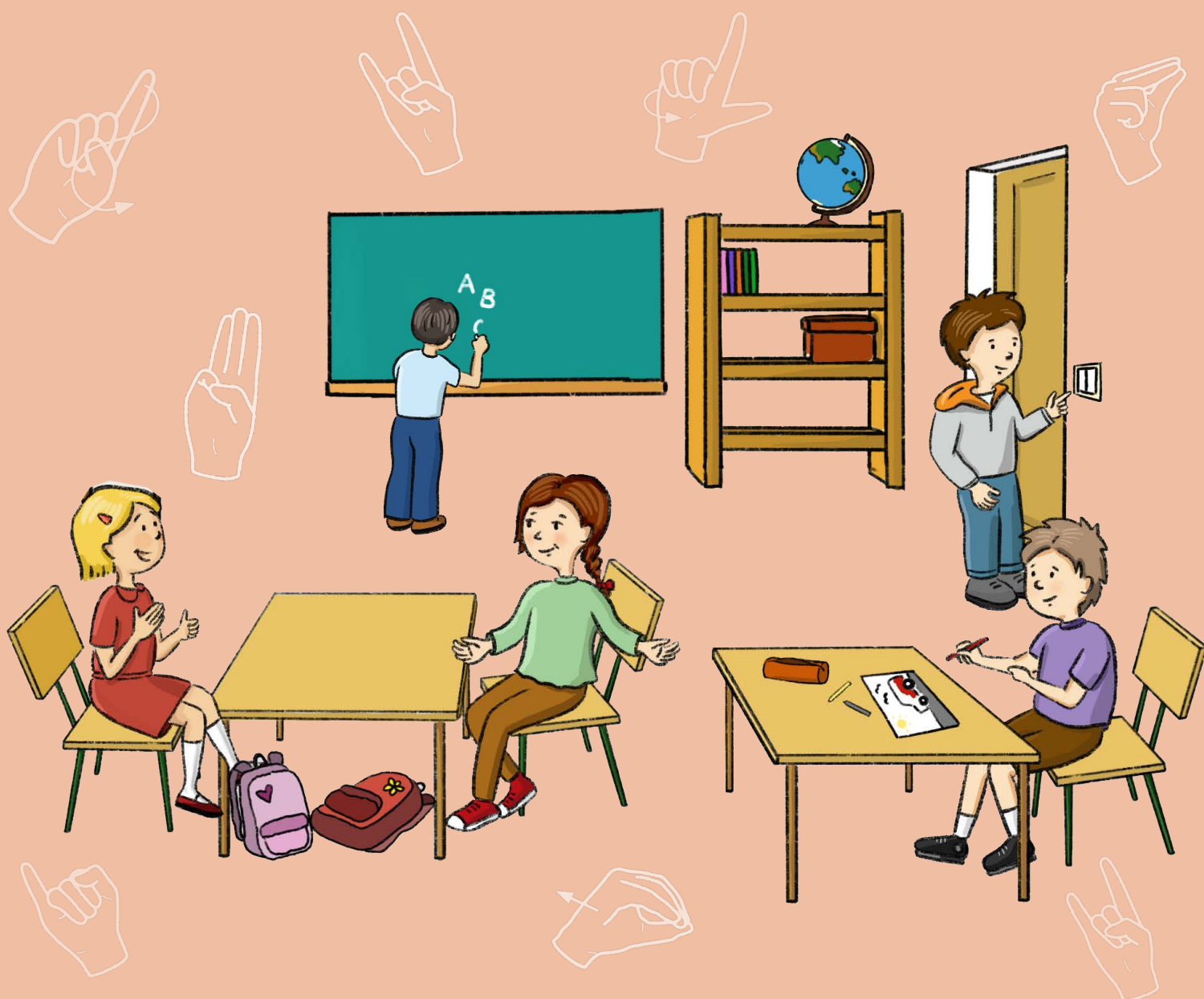

I. Auziņa, M. Leimane, A. Miesniece, M. Paegle, S. Vancāne, I. Zaiceva

LATVIEŠU VALODA

3. KLASEI

Mācību un metodiskais līdzeklis skolēniem
ar dzirdes traucējumiem

LATVIEŠU VALODA 3. KLASEI

Mācību un metodiskais līdzeklis skolēniem ar dzirdes traucējumiem

Mācību un metodiskais līdzeklis izstrādāts Valsts izglītības satura centra īstenotajā Eiropas Sociālā fonda projektā "Kompetenču pieeja mācību saturā"

Autoru kolektīvs: Ieva Auziņa, Marta Leimane, Agrita Miesniece, Maiga Paegle, Solvita Vancāne, Inamora Zaiceva

Literārās redaktore: Ausma Mukāne, Andra Damberga

Ilustratore: Ieva Vilciņa, Baiba Baiba

Makets: Agata Muze

Recenzenti: Dr. Dina Bethere, Mg. Ivars Kalniņš

Mācību un metodiskā līdzekļa izstrādi un publicēšanu projektā vadīja Jolanta Gūža

© Valsts izglītības satura centrs | ESF projekts Nr. 8.3.1.1/16/I/002 "Kompetenču pieeja mācību saturā", 2023

ISBN 978-9934-24-155-0

Mācību un metodisko līdzekli ieteicams izmantot saistībā ar mācību priekšmeta programmas paraugu "Latviešu valoda 1.–9. klasei skolēniem ar dzirdes traucējumiem"

<https://mape.gov.lv/catalog/materials/10CF1295-6AAD-4E67-9726-7F980FEF9D54/view>

– mācību un metodiskais līdzeklis paredzēts skolēniem ar dzirdes traucējumiem.

Pateicība:

Rīgas Ēbelmuižas pamatskolai, SIA "Magnetic Professional" un izdevniecībai "Droši un koši" par dalību mācību un metodiskā līdzekļa sagatavošanā un izdošanā.

SATURS

IEVADS	3
METODISKIE IETEIKUMI MĀCĪBU UN METODISKĀ LĪDZEKĻA LIETOŠANAI	5
3.1. SKOLA	
SKOLAS TELPAS	8
3.2. MĀJAS	
PIENĀKUMI	10
3.3. DABA	
ZIEMAS PRIEKI	11
DZĪVE ŪDENĪ	12
3.4. CILVĒKS	
PIE ĀRSTA	14
3.5. SVĒTKI	
ZIEMASSVĒTKI	16

IEVADS

Mācību un metodiskais līdzeklis (turpmāk – mācību līdzeklis vai ML) "Latviešu valoda 3. klasei" veidots, lai palīdzētu skolotājiem sekmīgi iemācīt ikdienā lietojamu latviešu valodu skolēniem ar dzirdes traucējumiem, izmantojot LZV. Ieskats nedzirdīgo zīmju valodas lietojumā skolā atrodams mācību un metodiskajā līdzeklī "Latviešu valoda 2. klasei".

Šajā mācību un metodiskajā līdzeklī piecos tematos iekļauta nozīmīgu prasmju apguve. Tā ir daļa no "Latviešu valoda 1.–9. klasei skolēniem ar dzirdes traucējumiem" mācību priekšmeta programmas paraugā (turpmāk – MPP) noteiktā mācību satura.

Mācību un metodiskajā līdzeklī ietverti uzdevumi skolēniem (ML skolēniem) un sniegti metodiski ieteikumi skolotājam, kā šos uzdevumus izmantot mācību procesā.

METODISKIE IETEIKUMI MĀCĪBU UN METODISKĀ LĪDZEKĻA LIETOŠANAI

Skolēnu ML saturs ietverts piecos tematos: **Skola, Mājas, Daba, Cilvēks, Svētki**, un šiem tematiem pakārtotajos apakštematos: SKOLAS TELPAS, PIENĀKUMI, DZĪVE ŪDENĪ, ZIEMAS PRIEKI, PIE ĀRSTA, ZIEMASSVĒTKI.

ML veido **interaktīvi uzdevumi**, kā arī izdrukājami **uzdevumi/vingrinājumi**.

Materiālā iekļauti divu veidu interaktīvie uzdevumi:

- interaktīvi vingrinājumi jaunu vārdu, gramatisko formu apguvei;
- interaktīvi uzdevumi apgūto vārdu un gramatisko formu atkārtošanai, zināšanu nostiprināšanai un pārbaudei.

Uzdevumos/vingrinājumos ievietota piktogramma , lai skolēni varētu iegūt interaktīvo materiālu vai atvērt teksta surdotulkojumu.

Interaktīvie uzdevumi ir papildināti ar latviešu valodas tulkojumu LZV – ilustrācijām vai surdotulkojumu (aktivizējot piktogrammu). Tulkojumu LZV var izmantot kā skaidrojumu lasīšanas uzdevumiem, lasītā teksta satura izpratnes veicināšanai, vārdu nozīmes atkārtošanai utt. Interaktīvajos uzdevumos katrai ilustrācijai atbilst noteikts vārds vai frāze, lai skolēniem ar dzirdes traucējumiem dotu iespēju mācīties caur aktīvo maņu – redzi.

Interaktīvie uzdevumi ietver atbilžu variantus, kuri skolēnam jāizvēlas saskaņā ar uzdevuma nosacījumiem. Skolēni uzdevumus var veikt patstāvīgi vai kopā ar klasesbiedriem. Tematam pievienotos tekstus skolēni var lasīt arī izdrukātā veidā, lai attīstītu rakstpratību. Lai skolēni pilnveidotu rakstpratību, ieteicams iekārtot vārdnīcu, kurā izmantota šāda iegaumēšanas stratēģija: skolēnam tiek iedota ilustrācija, kurai blakus atrodas vārds, kas šo ilustrāciju paskaidro. Tad skolēnam vārds jāaizsedz un, paturot ilustrāciju acu priekšā, jāuzraksta no jauna. Tā turpina tik reizi, cik nepieciešams, līdz skolēns iegaumējis attiecīgā vārda rakstību. Skolēni var veidot šādas atgādnēs vai pašradītas vārdnīcas, kuras papildina, sekojot līdz personīgajiem sasniegumiem vārdu krājumu apgūvē. Ja skolēns tikai vairākkārtīgi pārraksta vārdu, iepriekšējos neaizsedzot, tad kognitīvie procesi netiek veicināti. Tematam un apakštematiem piesaistītos uzdevumus/vingrinājumus skolēni var izpildīt individuāli.

Skolēni ar dzirdes traucējumiem vispirms apgūst vārdu, kas apzīmē noteiktu jēdzienu. Zīmju valodā viena zīme ir attiecināma uz veselu jēdzienu. Tāpēc atsevišķi burti un to klasifikācija (īsie, garie patskaņi, līdzskaņi, šņāceņi u. tml.) tiek apgūti no 2. līdz 4. klasei.

Ieteicams veidot *lietvārdu vārdnīcas*, kuras skolēni iekārto paši sev kā atgādnēs un personīgo mācību sasniegumu atskaites rīku. Turklāt tās ir vērtīgs atbalsts ne tikai vārdu krājuma papildināšanai, bet arī rakstības vingrināšanai. Skolēns iekārto vārdnīcas kladi, kur klades malā ir visi alfabēta burti, un jaunus vārdus pievieno atbilstoši vārda pirmajam burtam.

Ieteicams izmantot šādu vārdnīcas veidošanas tabulu:

Ilustrācija	Lielie drukātie burti	Mazie rakstītie burti	Mazie rakstītie burti
	_____	_____	_____

1. tabula. Vārdnīcas piemērs

ML iekļautie tematiskie apraksti veidoti atbilstoši kognitīvo procesu sistēmai – atpazīt, saprast, lietot un pielietot. Tādēļ ML netiek aprakstīts katrs uzdevums, vingrinājums vai interaktīvais uzdevums, bet aktivitāšu kopums, kas atbilst vienam kognitīvo procesu solim.

Mācību līdzeklī piedāvātie uzdevumi iekļaujami mācību procesā, īstenojot pieeju "*mācīšanās iedziļinoties*". Plānojot mācību stundas, skolotājam jāatbild uz jautājumiem: kas ir tas, ko skolēni iemācīsies? kā varu panākt, lai skolēni to iemācās? kā zināšu, ka skolēni rezultātu sasnieguši? Tāpēc katrai mācību stundai skolotājs:

- izvirza skaidru sasniedzamo rezultātu, sasaistot to ar skolēnu iepriekšējo pieredzi, lai skolēni zinātu, ko gūs mācoties un kāpēc tas viņiem ir svarīgi;
- piedāvā uzdevumus sasniedzamā rezultāta apguvei gan reproduktīvā līmenī (atkārto definīcijas, vienkāršus skaidrojumus, veic tipveida darbības pēc iepriekš zināma parauga u. tml.), gan produktīvā līmenī (analizē, vispārina, rada), dodot skaidrus, saprotamus norādījumus un iesaistot visus skolēnus, atbalstot viņus;
- māca metakognitīvās stratēģijas, rosinot skolēnus domāt par to, ko un kā viņi dara;
- sniedz attīstošu atgriezenisko saiti par rezultātu, lai uzlabotu mācīšanos.

Mācību līdzeklī piedāvāto tematu saturs ir sasaistīts ar MPP tematu saturu. Tas redzams 2. tabulā.

Mācību līdzeklis paredzēts 3. klases mācību satura apguvei, bet to var izmantot arī citās klasēs atbilstoši skolēnu spējām un vajadzībām, piemēram, 1. un 2. klasē.

Mācību līdzekļa temati	Mācību priekšmeta programmas temati
3.1. Skola. SKOLAS TELPAS	3.1. Mēs mājās 3.3. Mēs pasaulē
3.2. Mājas. PIENĀKUMI	3.2. Mēs sabiedrībā
3.3. Daba. ZIEMAS PRIEKI	3.3. Mēs pasaulē 2.2. Mēs mājās
3.3. Daba. DZĪVE ŪDENĪ	3.3. Mēs pasaulē
3.4. Cilvēks. PIE ĀRSTA	3.3. Mēs pasaulē
3.5. Svētki. ZIEMASSVĒTKI	3.2. Mēs sabiedrībā 2.3. Mēs mājās 1.2. Mēs mājās

2. tabula. Mācību līdzekļu tematu un MPP tematu sasaiste

Skolotājs var izmantot ML tajā ietverto prasmju apguvei, kā arī gūt radošu iedvesmu, plānojot pārējo prasmju apguvi.

Turpinājumā piedāvātas aktivitātes uzdevumu izmantošanai mācību procesā. Plānojot mācību procesu, skolotājs var izvēlēties tās aktivitātes, kuras atbilst skolēnu vajadzībām, kā arī piedāvātās papildu aktivitātes.

3.1. SKOLA. SKOLAS TELPAS

Mērķis: Skolēni saziņā par skolas ikdienu lieto apgūtos vārdus vienkāršas konstrukcijas teikumos.

Skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Lasa vienkāršas uzbūves informatīvu tekstu un atrod tajā nepieciešamo informāciju.
- Saskaņo lietvārdus ar citiem vārdiem vienkāršos teikumos, izmantojot vienkāršas gramatiskās konstrukcijas.
- Lieto lietvārdus ģenitīvā un lokatīvā.
- Lieto apstākļa vārdus pa labi, pa kreisi, blakus.
- Atkārto kārtas skaitļa vārdus 1.–10.

Interaktīvais uzdevums "Skolas telpas"

Uzdevumi/vingrinājumi "Skolas telpas"

Temata sākumā skolotājs aktualizē skolēnu iepriekšējo pieredzi, uzdodot viņiem jautājumus: Kura ir labā un kura – kreisā puse? Pēc tam kopīgi LZV pārrunā, cik skolā stāvu, kurā klasē skolēni mācās, kurā stāvā atrodas viņu klase, kurā stāvā skolā ir garderobe, bibliotēka, direktora kabinets u. tml.

Tad skolēni lasa uzdevumu/vingrinājumu "Skolas telpas" 1. uzdevuma "Lasi tekstu..." tekstu un pasvītro tajā jaunos, nezināmos vārdus, pēc tam kopīgi noskatās teksta surdotulkojumu interaktīvajā uzdevumā "Skola" un LZV pārrunā jauno vārdu nozīmi, precizē neskaidrības.

Pēc tam pilda interaktīvo uzdevumu, vēlreiz atkārtojot un nostiprinot jauno vārdu zināšanas un strādā ar uzdevumu/vingrinājumu "Skolas telpas" 2. uzdevuma "Ieraksti teikumā vārdu..." tekstu, izmantojot padziļinātas domāšanas prasmes.

1. uzdevums. Lasi tekstu! Atbildi uz jautājumiem!

Atbildes:

Kur ir direktors?

Direktors ir **savā kabinetā.**

Kurā stāvā ir direktora kabinets?

Direktora kabinets ir **pirmajā stāvā.**

Kur ir Pauls?

Pauls ir **logopēda kabinetā.**

Kurā stāvā ir logopēda kabinets?

Logopēda kabinets ir **trešajā stāvā.**

Kur ir Anna?

Anna ir **bibliotēkā.**

Kurā stāvā ir bibliotēka?

Bibliotēka ir **otrajā stāvā.**

2. uzdevums. Ieraksti teikumā vārdu, kas atbild uz jautājumu (kur?)!

Atbildes:

Mūsu **skolā** ir kāpnes.

Mūsu **skolā** nav lifta.

Katrā **stāvā** ir vairākas klases.

Katrā **stāvā** ir gaitenis un tualete.

Direktors ir savā **kabinetā**.

Gaiņa **galā** ir tualete.

Anna **bibliotēkā** lasa grāmatu.

Papildus. Lai rosinātu skolēnus vingrināties, skolotājs var lietot latviešu valodu saziņā par skolu, organizēt darbības reālajā vidē (izejot un apskatot telpas, pārrunājot to). Skolotājs var aicināt skolēnus zīmēt skolas plānu un pierakstīt telpu nosaukumus vai spēlēt "orientēšanās spēli" – skolēni uz lapiņām uzraksta jaunus vārdus (atkārtojot kārtas skaitļa vārdus, piemēram, 1. klase, 2. klase, utt., kā arī skolas telpu nosaukumus). Tad izspēlē interaktīvo uzdevumu, šoreiz – lasot no lapiņām skolēnu norādes, kur jānokļūst direktoram, Paulam un Annai. Tā var izspēlēt pēc iespējas vairāk lietvārdu locīšanas variāciju, izmantot apstākļa un kārtas skaitļa vārdus.

3.2. MĀJAS. PIENĀKUMI

Mērķis: Skolēni saziņā par pienākumiem mājās lieto apgūto vārdu krājumu un teikumu konstrukcijas.

Skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Lasa vienkāršas uzbūves informatīvu tekstu un atrod tajā nepieciešamo informāciju.
- Mācās stāstīt par pienākumiem, lietojot darbības vārdus *var/nevar* kopā ar darbības vārdu nenoteiksmē 3. personā vienkāršās tagadnes, nākotnes formās.
- Nosauc nedēļas dienas, lieto precizējošus vārdus - *no rīta, vakarā, pa dienu*.

Interaktīvais uzdevums "Pienākumi"

Interaktīvais vārdu pārbaudes uzdevums "Pienākumi"

Uzdevumi/vingrinājumi "Pienākumi"

Sākumā skolotājs noskaidro, kādi ir skolēnu pienākumi mājās, uzdodot viņiem jautājumus, piemēram, vai viņi prot gatavot ēst, saklāt gultu, izmazgāt grīdu.

Pirms interaktīvā uzdevuma veikšanas skolēni lasa uzdevumu/vingrinājumu tekstu un tajā iepazīst jaunas frāzes (var pasvītrot nezināmos vārdus). Teksta surdotulkojumu skolēns var atvērt/apskatīt, izmantojot uzdevumu/vingrinājumu lapās esošo QR kodu (vai arī skolotājs to atver uz interaktīvās tāfeles). Skolēns izpilda interaktīvos uzdevumus, atkārtojot aktivitātes un nostiprinot zināšanas par jaunajiem vārdiem. Uzdevumi/vingrinājumi palīdz pārbaudīt lasītā teksta izpratni un vingrināt rakstītprasību.

Papildus. Skolotājs var spēlēt ar skolēniem "mēmo šovu". Dalībnieki saraksta uz lapiņām pienākumus mājās, pa vienam izvelk lapiņu, izlasa un, demonstrējot uzrakstīto darbību, liek citiem uzminēt, kas uz lapiņas rakstīts. Skolotājs kopā ar skolēniem pārbauda, vai uzrakstītais teksts ir saprasts. Tā skolēni spēlējoties vingrina lasītprasmi un rakstītprasmi konkrētā temata ietvaros.

3.3. DABA. ZIEMAS PRIEKI

Mērķis: Skolēni lieto vārdus (patstāvīgos vārdus un palīgvārdus), saskaņo tos, veidojot vienkāršus teikumus par ziemu, bērnu nodarbēm ziemā.

Skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Uztver un kopumā saprot neliela apjoma vienkāršas uzbūves tekstus par laika apstākļiem, norisēm un bērnu nodarbēm ziemā.
- Lieto lietvārdu nominatīva locījumā.
- Mācās raksturot objektu atrašanās vietu, lietojot loģiskas teikumu konstrukcijas (*zem, uz, priekšā, iekšā, blakus, starp, aiz, virs*).

Interaktīvais vārdu pārbaudes uzdevums "Ziemas prieki"

Temata ievadā skolotājs uzdod skolēniem pildīt interaktīvos uzdevumus ar vārdu pārbaudes spēlēm, lai skolēni iegaumētu jaunus vārdus. Tad, izmantojot LZV, pārrunā jautājumus par šo tēmu, piemēram, *Vai patīk ziema? Ko ziemā patīk darīt? Vai patīk slēpot, slidot, pikoties, vai barot putniņus un zvērus?* utt.

Uzdevumi/vingrinājumi "Ziemas prieki"

Tad skolēni lasa uzdevumu/vingrinājumu 1. uzdevuma tekstu un iekrāso tekstā nezināmos vārdus, lai, skatoties surdotulkojumu, varētu izsekot tulkojumam un pēc tam pārrunās ar skolotāju precizētu nezināmo.

2. uzdevums. Aizpildi tabulu! Ieraksti lietvārdus pareizajā formā ("kas?")!

Atbildes:

lietvārds (*kas?*) darbības vārds (*ko dara?*)

putenis puteņo

slidas slido

slēpes slēpo

kritiens krīt

pika pikojas

3. uzdevums. Izpēti attēlus! Kur atrodas putniņš?

Ieraksti vārdus: *zem, priekšā, starp, virs, uz, iekšā, blakus, aiz!*

3.3. DABA. DZĪVE ŪDENĪ

Mērķis: Skolēni lieto īpašības vārdus un lietvārdus, kas saistīti ar dabu.

Skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Uztver un kopumā saprot neliela apjoma vienkāršas uzbūves tekstus par dabu.
- Saskaņo lietvārda un īpašības vārda dzimti un skaitli.

Interaktīvais vārdu pārbaudes uzdevums "Dzīve ūdenī"

Temata ievadā skolotājs uzdod skolēniem pildīt interaktīvos uzdevumus ar vārdu pārbaudes spēlēm, lai skolēni iegaumētu jaunus vārdus. Tad LZV pārrunā ar tematu saistītus jautājumus, piemēram, *Kur dzīvo bebri? Kur dzīvo zivis, vārdes un krupji? Kā izskatās zivis, kā izskatās vārdes?* utt.

Uzdevumi/vingrinājumi "Dzīve ūdenī"

Skolēni lasa uzdevumu/vingrinājumu 1. uzdevuma tekstu un iekrāso tekstā nezināmos vārdus, lai, skatoties surdotulkojumu, varētu izsekot tulkojumam, savukārt pēc tam kopā ar skolotāju pārrunājot precīzē neskaidros jautājumus un noskaidro nezināmo vārdu nozīmi.

1. uzdevums. Pasvīturo tekstā īpašības vārdu (*kāds/kāda?*) un lietvārdu (*kas?*)!

Atbildes:

Bebri dzīvo alās zem ūdens. Viņi arī staigā pa sauszemi. Bebri māk peldēt.

Bebriem ir **asi zobi** un **plata aste**. Viņi grauž un gāž kokus. Bebri upē uzcēla aizsprostu.

Zem ūdens starp ūdenszālēm dzīvo arī zivis. Zivīm ir spuras un **spīdīgas zvīņas**.

Virš ūdens dažreiz var redzēt spāres un taureņus. Spārēm ir **caurspīdīgi spārni**.

Ūdens tuvumā dzīvo **kārpains krupis** un **zaļas vārdes**. Vardēm nav zvīņu.

Vakaros atlido **baltais stārķis**. Viņš ēd vārdes un zivis.

Aizvakar tētis redzēja vairākas zivis. Vakar viņš redzēja vienu **joti lielu līdaku**.

Rīt tētis ies makšķerēt.

2. uzdevums. Apvelc atbilstošo aprakstu!

Atbildes:

Bebri dzīvo alās zem ūdens.

Bebriem ir asi zobi.

Bebriem ir plata aste.

Bebri prot peldēt un staigāt.

3. uzdevums. Izlabo teikumu atbilstoši tekstam!

Atbildes:

Upē bebri ir uzcēlušī aizsprostu.

Bebriem ir asi zobi un plata aste.

Bebri prot peldēt un staigāt.

4. uzdevums. Apvelc atbilstošo aprakstu!

Atbildes:

Zivīm ir spuras un zvīņas.

Vakaros atlido stārķis.

Krupis ir kārpains.

Spārēm ir caurspīdīgi spārni.

5. uzdevums. Izlabo teikumu atbilstoši tekstam!

Atbildes:

Spārēm ir caurspīdīgi spārni.

Vakaros atlido baltais stārķis.

Rīt tētis ies makšķerēt.

3.4. CILVĒKS. PIE ĀRSTA

Mērķis: Skolēni lieto vārdus (lietvārdus, darbības vārdus), kas saistīti ar pašsajūtu un veselības stāvokli.

Skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Lieto ar saslimšanu un ārstēšanu saistītus vārdus.
- Lieto darbības vārdu "sāpēt" atbilstošajā laikā (pagātnē, tagadnē vai nākotnē) un personā.

Interaktīvais vārdu pārbaudes uzdevums "Pie ārsta"

Temata sākumā skolēni pilda interaktīvos uzdevumus ar vārdu pārbaudes spēlēm, lai skolēni iegaumētu jaunus vārdus.

Uzdevumi/vingrinājumi "Pie ārsta"

Tad pārrunā LZV, piemēram: Kā skolēni jutās vakar, kā jūtas šodien? Vai kādam kaut kas sāp? Vai vakar sāpēja? Tad skolēni lasa uzdevumu/vingrinājumu 1. uzdevuma tekstu un izraksta nezināmos vārdus, lai, skatoties surdotulkojumu, varētu izsekot tulkojumam un pēc tam pārrunās ar skolotāju precizētu neskaidros jautājumus un noskaidrotu nezināmo vārdu nozīmi.

2. uzdevums. Lasi tekstu! Pasvīturo vārda "sāpēt" dažādās formas!

Atbildes:

Pauls ir ļoti slimš! Pauls jūtas slikti. Viņš saslima pirmdienas vakarā.

Aizvakar viņam mazliet **sāpēja** galva. Vakars viņam ļoti **sāpēja** galva un kakls.

Šodien viņam ļoti **sāp** arī vēders. Viņam ir augsta temperatūra. Viņš nevar piecelties.

Viņam nav spēka.

Rīt viņš ies pie ārsta. Pauls baidās: "Vai **sāpēs** stiprāk?"

Mamma viņam saka: "Esi drošs! Tev **nesāpēs**! Medmāsa tev izmērīs temperatūru. Ārsts tev pārbaudīs kaklu un izrakstīs zāles.

Drīz tu jutīsies pavisam labi. Tu atkal būsi vesels!"

3. uzdevums. Atbildi uz ārsta jautājumiem! Ieraksti darbības vārdu "sāpēt" atbilstošajā formā!

Atbildes:

Kas tev sāp?

Man **sāp** kakls, galva un vēders.

Vai tev vakars arī **sāpēja** vēders?

Nē, vakars man **nesāpēja** vēders.

Vai tev vakars arī **sāpēja** kakls?

Jā, vakars man **sāpēja** galva un kakls.

4. uzdevums. Lasi dialogu! Pasvītrotu vārdu ieraksti atbilstošajā formā Paula atbildē!

Atbildes:

1.

Ārsts: Kā tu jūties?

Pauls: Es **jūtos** slikti.

2.

Ārsts: Vai tu vari piecelties?

Pauls: Nē, es **nevaru** piecelties. Man nav spēka.

3.

Ārsts: Kas tev sāp?

Pauls: Man **sāp** kakls, galva un vēders.

4.

Ārsts: Vai tev vakar arī sāpēja vēders?

Pauls: Nē, vakar man **nesāpēja** vēders.

6.

Ārsts: Vai tev vakar arī sāpēja kakls?

Pauls: Jā, vakar man **sāpēja** galva un kakls.

7.

Ārsts: Kad tu saslimi?

Pauls: Es **saslimu** pirmdienas vakarā.

8.

Ārsts: Cik ilgi tu slimo?

Pauls: Es **slimoju** jau veselu nedēļu!

5. uzdevums. Aizpildi tabulu! Ieraksti darbības vārdu "sāpēt" atbilstošajā formā!

	man	tev	mums
vakar	sāpēja	sāpēja	sāpēja
šodien	sāp	sāp	sāp
rīt	sāpes	sāpes	sāpes

3.5. SVĒTKI. ZIEMASSVĒTKI

Mērķis: Skolēni izmanto vārdformas un vārdu savienojumus, lai jautātu, atbildētu un stāstītu par Ziemassvētkiem un to gaidīšanu.

Skolēnam plānotie sasniedzamie rezultāti:

- Mācās saskaņot īpašības vārdu un lietvārdu skaitļus un locījumus.
- Lieto lietvārdus pamazināmajā formā (deminutīvi).
- Raksta vēstuli (lielie sākumburti, adrese), izmantojot ar Ziemassvētku gaidīšanu un norisēm saistītus vārdus.

Interaktīvais uzdevums "Ziemassvētki"

Temata sakumā skolēni pilda interaktīvos uzdevumus, lai iegaumētu jaunus vārdus. Tad pārrunā LZV: *Kā skolēni svin Ziemassvētkus – vai rotā eglī? Vai cep piparkūkas?*

Uzdevumi/vingrinājumi "Ziemassvētki"

Tad skolēni lasa uzdevumu/vingrinājumu 1. uzdevuma tekstu un izraksta vai izkrāso tekstā nezināmos vārdus, lai, skatoties surdotulkojumu, varētu izsekot tulkojumam un pēc tam pārrunās ar skolotāju precizētu neskaidros jautājumus un noskaidrotu nezināmo vārdu nozīmi.

1. uzdevums. Lasi tekstu! Pasvītro tekstā īpašības vārdus (*kāds/kāda?*)! Apvelc lietvārdus (*kas?*)!

Rīt būs Ziemassvētki. Tētis atnesa kuplu eglīti. Tagad mēs to rotājam.

Brālis iekar eglītē spožu bumbiņu.

Mamma egles galotnē uzliek dzeltenu zvaigzni.

Māsa iekar eglītē sarkanu sirsniņu, bet es iekaru baltu sniegpārslīņu.

Es pats to izgriezu no papīra.

Tētis ieslēdz krāsainas lampiņas un mamma izslēdz lielo lampu.

Cik skaista Ziemassvētku eglīte!

Cepam garšīgas piparkūku sirdis un pīrāgus! Pilna cepeškrāsns!

Smaržo visa māja!

Mēs ēdam pīrāgus. Piparkūkas es ielieku dāvanās.

Rīt nāks ciemiņi un Ziemassvētku vecītis. Es tik ļoti gaidu Ziemassvētkus!

2. uzdevums. Izvēlies un ieraksti lietvārdam atbilstošo īpašības vārdu!

Atbildes:

dzeltēna zvaigzne

sarkana sirsniņa

spoža bumbiņa

garšīgas piparkūkas

krāsainas lampiņas

kupla eglīte

balta sniegpārslīņa

pilna cepeškrāsns

3. uzdevums. Aizpildi tabulu!

Atbildes:

egle – eglīte

zvaigzne – zvaigznīte

lampa – lampiņa

bumba – bumbiņa

sirds – sirsniņa

sniegpārsla – sniegpārslīņa

dāvana – dāvaniņa

pīrags – pīrādziņš

4. uzdevums. Uzraksti vēstuli Ziemassvētku vecītim!

Skolēni raksta vēstuli Ziemassvētku vecītim brīvā formā, izmantojot jaunus vārdus un ievērojot LZV dotās norādes (*datums, kam?, no kā?*) precīzai vēstules formāta ievērošanai.